

Interview met Maaïke Hermse

De waarde van een bejaarde

Een projectie op de muur. Zestien beelden van mensen op leeftijd die je in alle rust aankijken. Om de beurt vertellen ze hun verhaal. Geschiedenis en anekdotes vullen de ruimte, het verleden komt tot leven. Het is het kunstproject 'Zilverheem' van Maaïke Hermse, eindexamenstudent aan Academie Minerva. De Riepe ging met haar in gesprek, over kunst, ouderen en contact.

door Harm Havinga Fotografie: Suzanne Posthumus

Als ik Hermse spreek, is ze net terug van een zomerkamp voor kinderen. Even iets heel anders dan bejaarden. 'Ik moet weer even omschakelen,' vertelt ze. Kort daarvoor was haar werk te zien als onderdeel van de eindexamenspositie van Minerva in Groningen. Het project kreeg een hoop positieve aandacht en een nominatie voor de TENT Academy Awards, een jaarlijkse prijs voor onderscheidende videokunst. Toch is het einddoel nog niet bereikt. Hermse: 'De bedoeling is dat het werk daadwerkelijk in een verzorgingstehuis komt te hangen, met beeldfragmenten en verhalen van de bewoners.'

Dingen van waarde

Hoe is het project tot stand gekomen? Hermse vertelt: 'In mijn werk speel ik met de waarde van dingen. Bijvoorbeeld achtergelaten paraplu's en kladbrief-

jes van de HEMA. De meeste mensen zouden er niet van op- of omkijken. Door deze dingen uit te lichten geef ik ze opnieuw waarde, waardoor ze voor de kijker ook een andere waarde krijgen.' Naast de muurprojectie bestond haar eindexamenproject onder meer uit een collage van pagina's uit telefoonboeken. 'Nog zoiets dat vaak achteloos weggegooid wordt. Als je tegenwoordig een nummer van iemand zoekt kijk je al gauw op het internet. Ik vind het interessant om te kijken naar het medium en de boodschap die je wilt overbrengen. Ik ben dan ook opgeleid als grafisch vormgever. Dan is het heel belangrijk wat je wilt zeggen en hoe je dat vormgeeft. Mijn huidige werk is autonoom, minder gericht op een voorafgestelde opdracht. 'Ouderen zijn natuurlijk geen dingen. Wat ik wel denk is dat we onze ouderen soms verwaarlozen. Het project is

daarom bedoeld om het contact tussen mensen te vergroten. In de eerste plaats tussen de bewoners zelf. Ik vind het bijvoorbeeld wat wrang als mensen wordt gevraagd sociale activiteiten met elkaar te doen, terwijl ze elkaar niet of nauwelijks kennen. Daarnaast is het bedoeld voor familie en andere bezoekers. Zo zien zij wat voor mensen er nog meer in het verzorgingstehuis wonen en krijgen ook hun verhalen mee.'

Engelse les

Het begon allemaal met de oma van Hermse, waarmee ze goed kan opschieten. 'We helpen elkaar regelmatig. Zij is vroeger lerares geweest en heeft me onder andere geholpen om Engels te leren. En als ik de weg kwijt ben, dan hoef ik maar te bellen en een straatnaam te noemen en zij weet precies waar ik ben en waar ik heen moet. Op mijn beurt kan

ik haar weer leren met moderne techniek om te gaan. Ik heb haar bijvoorbeeld leren sms'en.' Haar oma is dan ook de eerste persoon die haar verhaal doet op het videoscherm. Via haar werden ook andere ouderen benaderd. Eerst waren ze wat argwanend, maar toen een paar zich lieten interviewen en daar positief over waren, ging het balletje rollen. Hermse: 'Mijn hoofdvraag was: "Wat maakt u uniek?" Dat kon van alles zijn. Mensen hoeven echt niet een wereldreis te hebben gemaakt of zoiets. Als ze jarenlang voor een gezin hebben gezorgd vind ik dat ook bijzonder. De mensen zijn vrij hun eigen verhaal te vertellen, en daarin leer je ze echt kennen. Ik vond het ook bijzonder dat mensen ondanks

dat ze op leeftijd zijn nog heel open in het leven staan. Ik dacht dat mensen zich soms 'weggestopt' zouden voelen in een verzorgingstehuis. Maar als ik de mensen spreek blijkt dat heel erg mee te vallen.' Ziet ze zichzelf ook als iemand met een brugfunctie? Hermse, denkend: 'Niet zozeer. Het zou een mooi resultaat zijn wanneer er door mijn project meer contact ontstaat tussen jongeren en ouderen. Alle kleine beetjes helpen. Als iemand zijn eigen ouders of grootouders vaker opzoekt is dat alleen maar mooi. De mensen die ik heb gesproken waren nog redelijk zelfstandig. Ik kan me voorstellen dat mensen die meer behoefte aan zorg hebben soms meer geïsoleerd zijn. Zelf liep ik ooit stage in een

bejaardentehuis. Het is soms schrijnend wat je daar meemaakt. Dat mensen naar de wc geholpen worden om vervolgens een half uur alleen te worden gelaten. Of dat er één keer in de week gedoucht kan worden omdat er gewoon geen geld is voor meer zorg. Ik denk dat er wat dat betreft wel een maatschappelijke verandering mag komen; meer en betere zorg voor hulpbehoevende ouderen.' Hermse: 'Ik zou alle oma's wel willen adopteren, maar dat kan helaas niet.'

Meer weten over het werk van Maaïke Hermse? Ga naar www.ticadesign.nl. ■

